

Min tidlige barndom

Den 18.juni 1922 kom jeg til verden i St.Magleby. Min bedstefar Carl Adolfsen og min bedstemor have købt en gammel gård i St. Magleby, her drev de så landbrug med hjælp fra min mor og far, Mary og Aage Petersen. Som sagt var det en gammel gård, som et par år efter revet ned, og den nuværende gård, som kom til at hedde ”Maglebygaard”, blev opført. Min bedstemor døde ganske kort tid efter og min far og mor overtog den.

Jeg var enebarn i fem år, så fik jeg en bror, Arne, som er kendt af mange især i St.Magleby, hvor han var medlem af kommunalbestyrelsen og i et par perioder også viceborgmester. Flere søskende blev det ikke til.

Min skolegang

Da jeg blev 7 år kom jeg i skole. Det var ikke længere den stråttækte, der var nemlig nogle få år før opført en hel ny skole. Det var 3 lærere med Vilhelm Lund, som det der dengang hed førstelærer. Der var 5 klasser. De sidste 2 år gik man i femte klasse, dog med forskelligt pensum. Jeg nåede dog ikke at få de sidste år med, jeg kom nemlig til at gå i Dragør Skole, og det er en lille historie for sig.

Min drengetid

Far og mor drev landbrug, og var der noget som ikke interesserede mig, så var det landbrug. Der går en vittighed, som siger, at jeg plantede planter med rødder opad. Så galt var det nok ikke, men det siger da lidt om min manglende interesse. Jeg skulle have noget med teknik o.l.

Skoletiden i Dragør

Mine forældre var klar over, at jeg måtte noget helt andet, og de talte så med lærer Lund for at høre, hvad han mente. Jeg husker så den dag, han kom hjem til os og foreslog, at jeg skulle gå i Dragør Skole, hvor jeg kunne tage en Præliminæreksamen, og det blev så resultatet. Jeg gik 3 år i Dragør, og fik min eksamen. Der var dog det ved det, at Dragør Skole ikke havde eksamensret, så vi skulle til København, hvor vi måtte lide den tort, at det var helt fremmede der hørte og censurerede os. Det var i Studiegården i Studiestræde, som hørte under Universitetet. Det var i 1938, længe siden, men minderne blev trukket frem i forgangne vinter. I TV serien ”Krøniken” går Ida op til Studentereksamen ad samme trappe og dør, som jeg og skolekammerater med bange anelser gik ad. Men jeg fik altså min Præliminær eksamen.

Læretiden

Hvad skulle den bruges til?. Jeg skulle vel lære et eller andet, altså i lære. Det var ikke så let, der var nemlig lige kommet en ny lærlingelov, som sagde, at mester skulle betale sygekasse og aftenskole. Læg mærke til, jeg siger aftenskole, den gang arbejdede man hele dagen, og så måtte man gå i skole i fritiden.

Det lykkedes endelig at få en læreplads. Det var i et firma, som importerede og leverede værktøjsmaskiner til industrien. Her var altså noget med teknik, men det var kontorarbejde jeg skulle beskæftige mig med. Min chef fandt dog ud af, at jeg kunne noget andet end at klistre frimærker og sætte breve på plads. Der var en mindre afdeling i firmaet, en maskinafdeling, og her kom jeg til at beskæftige mig med noget der havde min interesse.

Røde Kors sanitetsstation

Jeg havde kun lige fået mit job, da krigen brød ud. Danmark var blevet besat af den Tyske Værnemagt. De første luftalarmer lød, da de første overflyvninger begyndte. Alt blev anderledes. F.eks. blev der oprettet en Sanitets station på St.Magleby skole. Det var Røde Kors der oprettede den. Amtslægen og Doktor Dich i Dragør stod for stationen, som blev bemanded med frivillige. Jeg havde gennemgået et samaritter kursus og meldte mig som frivillig. Sådan set har det ikke direkte

noget med befrielsen at gøre, men jeg skal senere fortælle om en lille episode, som har tilknytning til befrielsen.

Modstandsbevægelsen

I al hemmelighed opstod der modstandsgrupper, således også i St.Magleby. Jeg kom også med i en gruppe. Det står mig ikke helt klart, hvad der fik mig med, men en af mine gode venner var Albert Svendsen, den senere borgmester, han var gruppeleder og han turde stole på mig, det var nemlig ikke uden risiko at opfordre nogen til at være med, man skulle kende vedkommende indgående. Egentlig gjorde jeg mig ingen overvejelser. Politisk har jeg altid hørt til på den borgerlige side, og nazismen og udviklingen i Tyskland var jeg i den grad modstander af, så alene af den grund var det naturligt at gå med. Det skulle i den grad være hemmeligt, så hverken forældre, familie eller venner fik noget som helst at vide. Først da frihedsbudskabet lød i radioen fik min far og mor at vide, at nu skulle vi samles på "Skrivergården". De blev ikke så lidt overraskede, ikke mindst da jeg på et senere tidspunkt kom hjem og "beslaglagde" min fars lastbil, køretøjer skulle vi jo have. Hvem skal køre den, spurgte han bekymret, det skal jeg, men du har jo ikke kørekort, siger han. Sådan en bagatel må man jo se bort fra i en sådan situation. Og så episoden som jeg lige nævnte i forbindelse med sanitetsstationen. Vi manglede udstyr. Jeg havde adgang til sanitetsstation, hvor der var en del stålhjelme, dem kunne vi godt bruge, og jeg "beslaglagde" det antal der fandtes. De var hvide med rødt kors, og det gik jo ikke an, så derfor skyndsomst til malermester Teudt, som malede dem sorte med hurtigtørrende spritlak, og så kunne de bruges i A3. Jeg har gemt min egen. Man kan se det hvide skinne igennem visse steder, og ganske lidt rødt af det røde kors.

Vi var syv i gruppen, hvoraf vi kun er tre tilbage. Nemlig Poul Gjertsen, Svend Adriansen og undertegnede. De øvrige, som nu ikke er mere er Albert Svendsen, Einar Jansen, Willy Petersen og Jacob Riber. Delingerne var opdelt i grupper. Delingsføreren i vores gruppe, var Gerhard Jørgensen. Det var af gode grunde meget begrænset, hvad vi kunne foretage os øvelser. Vi kunne jo ikke foretage os noget som helst udendørs.

Det var meget almindeligt, at gårdene indrettede frostfrie rum til oplagring af kartofler. Det gjorde at de også blev lydisoleret, og det var også gjort på Hjørnegården, hvor Albert Svendsen boede. Her havde vi så en mulighed for at foretage skydeøvelser om end meget begrænset, fordi der var meget få våben, som oven i købet måtte gå på tur mellem grupperne.

Det var nær gået galt engang et gevær skulle til Dragør. Alt var aftalt og geværet godt skjult mellem lange buskplanter. Det skulle afleveres til gruppelederen i Dragørgruppen, Mogens Muff Hansen, når han kom med toget på vej hjem fra arbejde. Jeg var selv med samme tog. Meningen var at "godset" skulle afleveres ved toget på St. Magleby station. Uheldigvis var Gestapo med toget for at kontrollere hvad der foregik. Det var ikke muligt at stoppe afleveringen, så jeg var meget nervøs og ringede adskillige gange til Muff i Dragør, og endelig kunne han melde alt vel. Vi havde været i slem knibe, hvis han var blevet taget.

Vi mødtes jævnligt for at blive instrueret i, hvordan vi skulle forholde os i givne situationer og informeret om den øjeblikkelige situation i frihedsbevægelsen på Amager.

Befrielsesbudskabet og A3

Så kom befrielsesaftenen. Vi fik besked om at mødes på "Skrivergården". Her mødtes alle Gerhard Jørgensens grupper. For første gang så jeg så, hvor mange af mine venner, der var med i A3, som kompagniet hed. Først hen på natten fik vi besked på at samles om morgenen på St. Magleby Skole, som skulle være kvarter for hele A3. Vores kompagnichef var Niels Buchave (dæknavn Preben). Der er taget et fotografi af hele A3 foran muren til kirken i St. Magleby. Og så blev skolen vores kvarter de næste par uger.

Mine mange billeder viser vores aktiviteter og fortæller dermed bedre end ord, hvad vores opgaver var. Af højdepunkterne skal dog nævnes, at der var problemer med at få Kommandanten på Dragør skole, som var lazaret med rødt kors på taget, til at overgive sig i første omgang. Der var skyderi om formiddagen, men om eftermiddagen gav han op. Jeg var selv med om eftermiddagen. En anden begivenhed var uro og skyderi på Christianshavn, hvor vi rykkede ud uden at det kom til episoder. Vi var en lille kortge af lastvogne med frihedskæmpere på. Jeg kørte min fars lastvogn med generator. Jeg glemmer aldrig de mange mennesker som jublede og råbte hurra, medens vi passerede forbi dem på Amagerbrogade. En anden uforglemmelig begivenhed var Dragørfortets overgivelse.

Fotointeressen

Jeg har altid været vild med fotografering. Min mor forærede mig mit første fotografiapparat, et ganske almindeligt bokskamera. Mit første egentlige kamera købte jeg 1938 for 85 kroner. Jeg har det endnu og det fungerer. Senere blev det til mere avancerede. Det var naturligt, at jeg havde det med mig under befrielsesdagene. Billederne jeg tog, var kun det jeg vil kalde erindringsbilleder for mig selv, men det skulle gå anderledes. Det første jeg gjorde, når jeg havde været med på en aktion, var at gå op i mørkekammeret på skolen, herom nærmere senere, og fremkalde og lave billeder.

Det resulterede i, at kammeraterne gerne ville købe billeder. Da kompagnichefen så og hørte det, fik jeg besked på, at jeg skulle koncentrere mig om at tage billeder og ikke deltage i de forskellige aktiviteter, men være en slags pressefotograf, der tog med ud. Det er så blevet til de mange billeder, der er med til at beskrive befrielsesdagene for A3. At billederne nu så mange år efter er blevet en slags historie, havde jeg aldrig forestillet mig. Jeg ville så nok have underbygget dem med tekst, dato- og tidsangivelse.

Venskab med Hauge

Når jeg havde mørkekammer på skolen, så er det også en historie for sig. Jeg var på et tidligt tidspunkt, medens jeg gik i skole i St. Magleby, blevet god ven med min lærer Hans Hauge. Det var en følge af, at vi begge var bidt af fotografering, og på et tidspunkt blev vi enige om i fællesskab at stille et mørkekammer på benene, så vi kunne fremkalde film og lave billeder. Hauge var dengang ikke gift, men havde sin bolig på skolen. Et kammer på første sal, var egnet til mørkekammer, så det blev inddraget. Ingen kunne vide, at A3 ved befrielsen blev indkvarteret på skolen, men hvor var det ideelt med mørkekammer og udstyr lige for hånden.

Ingen af os anede noget om, hvordan befrielsesdagene ville forme sig, og Hauge og jeg havde overhovedet ikke spekuleret i eller aftalt noget om fotografering. Vi tog hver for sig billeder spontant uden tanke for at disse billeder skulle få betydning fremover. Hauge som passede sin skole, tog billeder i og på skolen. Jeg var med ude i marken.

Mit nære venskab med Hauge og hans kone Minna fortsatte, også efter at han gik på pension og flyttede til Jylland, hvorfra han stammede. Vi kom tilfældigvis til at bo ikke langt fra hinanden.

Efter et par uger efter 5. maj, var A3's opgave stort set afsluttet, Der var ved at komme styr på tingene. F.eks var politiet så småt igen på plads. Det var en hel del parader og møder her og der, som blev afviklet. Jeg ville gerne passe mit arbejde og 13. maj sluttede jeg i A3, og min far fik sin lastbil ubeskadiget igen.

Tiden efter A3 og befrielsen

Indtil nu havde der været krig, men så kom befrielsen og situationen ændrede sig totalt. Vi kunne bevæge os frit rundt i landet. Jeg skulle på ferie sammen med min forlovede. Vi skulle til Jylland. Det hørte min chef. Vi havde leveret nogle varer til et firma under Nordisk Solar i Kolding. De havde selv fortoldet dem, og det var der gået kludder i. Chefen spurgte om jeg ville være den, som

måske kunne udrede trådene. Det var da en ny opgave - så ja. Driftslederen i firmaet og jeg fik løst problemet. Det skabte god kontakt til firmaet og driftslederen, som ringede mig op kort tid efter, og spurgte om jeg snart kom derover igen, han skulle anskaffe nogle maskiner. Resultatet blev et nyt besøg, og en ret stor ordre, som næsten var umulig at effektuere, der var nemlig strenge restriktioner for importen. Med hjælp fra Industrirådet lykkedes det og at få den gennemført, men det tog et par år.

Min nye arbejdsbeskæftigelse

Den ordre ændrede totalt min tilværelse. Firmaet foreslog mig en stilling, som gik ud på at holde kontakt med kunderne på Fyn og i Jylland, og også skabe nye kontakter. Det var da interessant, så jeg accepterede, men det førte til mange rejser frem og tilbage, og da jeg var blevet gift, og vi havde fået to små børn, så var jeg meget værk, og min Else var alene med de to børn. Hun havde ikke noget imod at vi bosatte os i Jylland, så kunne jeg stort set komme hjem hver dag. Nu kunne man nemlig få lov at købe bil igen, så jeg var nu godt kørende. Vi købte så vort hus centralt for mit virke, nemlig i Vejle. Huset er stadig min bopæl.

Det hele fungerede udmærket, dog måtte jeg alligevel rejse en hel del og det i udlandet. Jeg måtte supplere min uddannelse med kurser og seminarer på de fabrikker vi samarbejde med. Det kunne være i Tyskland, Svejts, Frankrig og sågar U.S.A. Som nævnt burde min uddannelse have været en ingeniøruddannelse, det blev det for så vidt til, dog specielt rettet mod det, der var behov for, når det skulle udarbejdes projekter i forbindelse med kundernes nye behov for maskiner.

Det har for mig været en meget interessant og helt utrolig udvikling i de 52 år, jeg var i mit erhverv. Da jeg begyndte blev maskinerne trukket med remme fra loftet, meget avanceret dengang. I dag er maskinerne på alle måder totalt ændrede, ikke alene mekanisk men elektronikken har gjort, at de nu styres med computer. Et program over bearbejdningsforløbet lægges i computeren, og operatøren ved maskinen kontrollerer nu kun processen og griber ind, hvis der er behov. Jeg nåede at fejre 50 års jubilæum og fortsatte på opfordring yderligere to år. Det er vist ikke muligt nu til dags.

Børn og børnebørn

Som tiden er gået og mine børn nu er dobbelt så gamle, som jeg var, da krigen ophørte, har selvfølgelig nu og da spurgt lidt til krigens dage, og vi har talt om det, der skete med mine mange billeder som grundlag. De har også set Dines Bogø's mange udmærkede hæfter. Jeg har også tænkt på at nedfælde hele min tilværelse på tryk. Det er ikke blevet til noget endnu, det kan jo blive en lang historie med så mange år på bagen. Noget meget pudsigt, jeg har jo også børnebørn, og de har da også interesseret sig lidt for de dage, som for dem nærmest er oldtiden. De har gået i skole i Bramming, og har fortalt deres lærere om min "store indsats", og det har resulteret i, at jeg 2 gange med fire års mellemrum er blevet spurgt om jeg kunne tænke mig at komme og berette lidt om dagene dengang. Sådan kan det altså også gå.

Desværre har hverken børn eller børnebørn rigtig set de steder på Amager, hvor det foregik. Vi flyttede til Jylland da børnene var små, og nu har de deres at passe og børnebørnene deres skolegang, derfor er der begrænsede muligheder for længere besøg på Amager. Jeg har i tanker, at vi i fællesskab engang ofrer nogle dage på at besøge f.eks. Amagermuseet, Dragørmuseet og hvad der ellers måtte være af interesse. Det er jo sådan, at jo ældre man bliver, så får man pludselig interesse for fortiden. 60 års-dagene for befrielsen ville være en god anledning.

Det er en meget koncentreret beretning om min tilværelse lige fra 1922 til 2005.